

نحوه محاسبه غلظت آلودگی سناریوی واقعی

دکتر احمد نیک پی
عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
تاریخ انتشار پاییز ۱۳۹۲
nikpey@gmail.com

منبع

- کتاب نمونه برداری از هوا و روش های تجزیه دستگاهی،
دکتر احمد نیک پی، نشر فن آوران، فصل چهارم

اهداف آموزشی

- آشنایی با یک سناریوی واقعی
- آشنایی با روابط محاسبه غلظت آلودگی
- آشنایی با مفهوم پارامترهای موجود در رابطه
- آشنایی با نحوه تبدیل غلظت ها به یکدیگر
- آشنایی با مفهوم تیجه کیفی
- آشنایی با شیوه ارائه گزارش
- آشنایی با روش تفسیر نتایج

- در فرایند تولید یک نوع چسب قصد ارزیابی مواجهه تنفسی کارگری را با هیدروکربن های آروماتیک بنزن و استیرن داریم.
- به این منظور، بر اساس بررسی های قبلی از محیط و شرایط کاری در یک روز کاری معمول اقدام به جمع آوری سه نمونه دو ساعته بر روی زغال فعال در فلوی نمونه برداری ۲۰۰ میلی لیتر در دقیقه می کنیم.
- در دو ساعت باقیمانده فرایند مسئول انتشار آلودگی متوقف شده و مواجهه تنفسی وجود ندارد.
- با توجه به نتایج تجزیه نمونه ها که بر حسب میلی گرم به ازای هر نمونه از سوی آزمایشگاه ارسال شده در خصوص مواجهه تنفسی وی قضاوت نمائید.

نحوه ارزیابی مواجهه تنفسی

CALCULATIONS:

13. Determine the mass, μg (corrected for DE) of analyte found in the sample front (W_f) and back (W_b) sorbent sections, and in the average media blank front (B_f) and back (B_b) sorbent sections.
NOTE: If $W_b > W_f/10$, report breakthrough and possible sample loss.
14. Calculate concentration, C , of analyte in the air volume sampled, V (L):

$$C = \frac{(W_f + W_b - B_f - B_b)}{V}, \text{mg} / \text{m}^3$$

NOTE: $\mu\text{g/L} = \text{mg/m}^3$

نتایج آنالیز نمونه ها

غلظت (mg)	W_{Benb}	W_{Styf}	W_{Styb}	رسوخ در نمونه بنزن	رسوخ در نمونه استیرن	شماره نمونه
یک	0.35	0.09	1	0.01	رخ داده	-
دو	0.22	0.01	0.8	0.05	-	-
سه	0.25	0.015	0.2	0	-	-
شاهد	0.09	0.001	0	0	-	-
توضیحات: نمادهای W_b و W_f به ترتیب مقدار آنالیت در بخش های جلو و پشت جاذب هستند.						

ب- محاسبه حجم هوای عبوری از هر نمونه

$$V=200\text{ml/min} \times 60\text{min/hr} \times 2\text{hr}=0.024\text{m}^3$$

تبدیل بنزن موجود در نمونه به غلظت قابل
مقایسه با حدود مجاز

$$C_{benzene1} = \frac{(0.35 + 0.09) - (0.09 - 0.001)}{0.024} = 14.62\text{mg/m}^3$$

$$C_{benzene2} = \frac{(0.22 + 0.01) - (0.09 - 0.001)}{0.024} = 5.87\text{mg/m}^3$$

$$C_{benzene3} = \frac{(0.25 + 0.015) - (0.09 - 0.001)}{0.024} = 7.33\text{mg/m}^3$$

تبدیل استیرن موجود در نمونه به غلظت قابل مقایسه با حدود مجاز

$$C_{Styrene1} = \frac{(1 + 0.01) - (0)}{0.024} = 42.08 \text{mg/m}^3$$

$$C_{Styrene2} = \frac{(0.8 + 0.05) - (0)}{0.024} = 35.41 \text{mg/m}^3$$

$$C_{Styrene3} = \frac{(0.2 + 0) - (0)}{0.024} = 8.33 \text{mg/m}^3$$

محاسبه غلظت متوسط وزنی- زمانی

$$TWA_{benzene} = \frac{(14.62 \times 2) + (5.87 \times 2) + (7.33 \times 2) + (0 \times 2)}{8} = \frac{5.95 \text{mg}}{\text{m}^3} = 1.86 \text{ppm}$$

$$TWA_{Styrene} = \frac{(42.08 \times 2) + (35.41 \times 2) + (8.38 \times 2) + (0 \times 2)}{8} = \frac{21.46 \text{mg}}{\text{m}^3} = 5 \text{ppm}$$

نتیجه گیری

- حدود مجاز متوسط وزنی- زمانی بنزن و استیرن به ترتیب ۰.۵ و ۲۰ پی پی ام هستند .
- مواجهه تنفسی با بنزن در طی ۸ ساعت کار روزانه حداقل ۱.۸۶ پی پی ام است که بسیار بیشتر از حد مجاز توصیه شده است.
- مواجهه تنفسی با استیرن در حد مقادیر توصیه شده است.
- بررسی دقیق تر نتایج نشان می دهد که در دو ساعت اول شیفت کاری غلظت آلاینده به نحو محوسی بیشتر از سایر ساعات کاری است و با اجرای اقدامات کنترلی در این بخش از شیفت کاری نتیجه مطلوب تری بدست خواهد آمد.

متشکرم